

KOMENTÁR K ČINNOSTI BRATISLAVSKÝCH VEREJNÝCH KNIŽNÍC ZA ROK 2006

1. SIEŤ BRATISLAVSKÝCH VEREJNÝCH KNIŽNÍC (BVK) V ROKU 2006

Mestská knižnica v Bratislave je verejnou knižnicou, ktorá je v rámci svojej pôsobnosti poverená metodickou funkciou a starostlivosťou o verejné knižnice v sedemnástich mestských častiach Bratislavy.

V roku 2006 tvorilo sieť verejných knižníc v Bratislave v štatistickom vykazovaní týchto 18 knižníc a ich 23 pobočiek:

- **1 regionálna** – Mestská knižnica v Bratislave riadená Magistrátom hlavného mesta SR Bratislavy
- **5 mestských** a ich 21 pobočiek – Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava Nové Mesto, Miestna knižnica Dúbravka, Miestna knižnica Petržalka. Knižnice majú právny subjekt, sú riadené miestnymi úradmi príslušných mestských častí
- **7 obecných s profesionálnymi zamestnancami** a ich 2 pobočky – MK Vrakuňa, MK Podunajské Biskupice, MK Rača, MK Vajnory, MK Karlova Ves, MK Lamač, MK Devínska Nová Ves. Knižnice nemajú právny subjekt, sú súčasťou organizačnej štruktúry miestnych úradov príslušných mestských častí
- **5 obecných s neprofesionálnymi zamestnancami** – MK Devín, MK Záhorská Bystrica, MK Jarovce, MK Rusovce, MK Čunovo. Knižnice nemajú právny subjekt, sú súčasťou miestnych úradov príslušných mestských častí.

Zmeny v knižniciach

- **MK Dúbravka** z dôvodu personálnych zmien a prerušenia svojej činnosti na prelome rokov 2006/2007 neodovzdala Mestskej knižnici vyplnený ročný výkaz o svojej činnosti, preto za rok 2006 jej činnosť nevykazujeme a v online štatistike Ministerstva kultúry SR je zaevidovaná ako stagujúca knižnica
- **Mestská knižnica v Bratislave** dostala do užívania zrekonštruovanú a vynovenú letnú čítareň Červený rak 14. novembra 2006. Jej činnosť začne v jarných mesiacoch 2007
- **Staromestská knižnica** prevádzkovala 5. ročník letnej čítarne po prvýkrát v Medickej záhrade
- **Knižnica Ružinov** z dôvodu nedostatku mzdových prostriedkov musela pristúpiť k zrušeniu nielen sobotňajších služieb v Ústrednej knižnici na Miletičovej ul. 47, ale aj dvojzmennej prevádzky na pobočke Bachova 7. Od 1.8.2006 bola z dôvodu rekonštrukcie a modernizácie zatvorená pobočka Zimná 1, ktorú koncom decembra 2006 otvorili ako Seniorské informačné centrum
- **MK Podunajské Biskupice** sa v priebehu augusta až decembra 2006 presťahovala z Dudvážskej ulice na Latorickú ul. č. 4
- **MK Vrakuňa** sa počas prvých dvoch mesiacov roka 2006 presťahovala do svetlejších a kultúrnejších priestorov po bývalej škôlke na Bodviansku ul. č. 4
- **MK Záhorská Bystrica** z dôvodu rozsiahlej rekonštrukcie budovy, v ktorej sa nachádza, poskytovala služby len do 30. júna 2006. (Následne v letných mesiacoch po náhlej a ťažkej chorobe umrela pracovníčka miestneho úradu i knižnice pani Anna Dobšíčková). Keďže mestská časť nemá náhradné vyhovujúce priestory pre činnosť

knižnice, do ukončenia prestavby nebude poskytovať služby. Predpokladaný termín otvorenia knižnice je 1. 4. 2008

- Po odchode riaditeľa **MK Petržalka** PaedDr. Jozefa Pavelku do dôchodku bola od 1.9.2006 vedením knižnice poverená Jana Tóthová. Koncom roka 2006 sa riaditeľstvo knižnice presťahovalo z Ambroseho ulice a ÚKIF z Beňadickej ulice do nových priestorov na Kutlíkovej ul. 17 (Bratislava, 851 02), kde svoju činnosť obnovili od 1.12.2006

2. KNIŽNIČNÝ FOND

Knižničné jednotky

Knižničný fond BVK v roku 2006 tvorilo 1 279 504 kn.j., z toho bolo 1 204 994 kníh (94,2%), 56 513 audiovizuálnych (4,4%) a 134 elektronických dokumentov (0,01%).

66,5% knižničného fondu BVK tvorila krásna literatúra v počte 851 091 kn.j. a 33,5% tvorila odborná literatúra v počte 428 413 kn.j.

Dochádzajúce periodiká

V roku 2006 do knižníc dochádzalo **623 titulov periodík** (z toho 134 zahraničných) v 1 133 exemplároch. Počet titulov sa s ohľadnutím na rok 2005 znížil o 8, počet exemplárov o 4.

Ročný prírastok knižničných jednotiek

V roku 2006 predstavoval **celkový ročný prírastok** verejných knižníc v Bratislave **25 081 kn.j.**, z toho **20 112 kn.j. bolo získaných kúpou, 4 430 kn.j. darom a 539 kn.j. bezodplatným prevodom.**

V porovnaní s rokom 2005 je celkový ročný prírastok nižší o 627 kn.j. Spôsobil to nižší prírastok formou daru (v minulom roku bol tento ukazovateľ vysoký najmä v dôsledku potopy v Mestskej knižnici). Kúpou získali knižnice o 1 711 kn.j. viac ako v roku 2005 – aj vďaka grantom MK SR na nákup knižničného fondu, ktorý získali tri knižnice: Mestská knižnica, Staromestská knižnica a MK Petržalka. Knižnica Ružinov a Knižnica Bratislava Nové Mesto získali grant na nákup knižničného fondu koncom roka 2005, vyčerpali ho začiatkom roka 2006.

Najvyšší prírastok **kúpou** zaznamenala MK Petržalka (4 825 kn.j.), nad 3000 kn.j. nakúpili knižnice: Knižnica Bratislava Nové Mesto (3 603 kn.j.), Mestská knižnica (3 138 kn.j.), Staromestská knižnica (3 028 kn.j.). Nad 2 000 kn.j. nakúpila Knižnica Ružinov (2 328 kn.j.). Prírastky kúpou v ostatných knižniciach sa pohybovali v rozmedzí 100 až 1 000 kn.j. Najnižšie prírastky kúpou mali opäť neprofesionálne knižnice, z nich najmenej nakúpila MK Devín (6 kn.j.)

Priemerná cena kupovanej knihy v roku 2006 sa v Mestskej knižnici pohybovala vo výške 258,-Sk, v Knižnici Ružinov 201,-Sk, v MK Lamač 174,-Sk. Pri nákupe kníh všetky knižnice - v snahe za menej peňazí nakúpiť čo najviac titulov - využívajú zľavy a rabaty u kníhkupcov a vydavateľstiev (v Mestskej knižnici rabaty dosiahli až 30%).

Darom získali knižnice 4 430 kn.j. (o 2 813 menej ako v minulom roku). bezodplatným prevodom 539 kn.j.

Bezodplatným prevodom v počte 539 kn.j. (o 475 viac ako v roku 2005) sa doplnil fond v MK Devín a v MK Petržalka.

Úbytky knižničných jednotiek

Úbytok knižničného fondu vo verejných knižniciach v roku 2006 predstavoval **60 869 kn.j.**, čo je o 17 639 kn.j. menej ako v minulom roku.

Napriek tomu je úbytok v knižniciach stále pomerne vysoký. V roku 2006 to spôsobovalo na jednej strane bežné vyradovanie opotrebovanej a zastaranej literatúry, na strane druhej sa na úbytku podieľa zrušenie pobočky Knižnice BA Nové Mesto na Račianskej 91, očista KF v MK Rača - pobočka Krasňany, vyradovanie literatúry v MK Petržalka i očista KF po elektronických revíziách, ako i pred ďalším automatizovaným spracovaním KF v Mestskej knižnici.

Knižničné jednotky vo voľnom výbere

Bratislavské verejné knižnice majú v porovnaní s inými typmi knižníc výhodu tzv. voľného prístupu k fondu. Knižničný fond je prístupný na regáloch a čitatelia majú možnosť byť s ním v priamom kontakte. **Vo voľnom výbere** sa v roku 2006 nachádzalo až **1 178 972 dokumentov**, čo je 92% celkového knižničného fondu.

Knižničné jednotky spracované automatizovane

Z celkového knižničného fondu majú knižnice automatizovane spracovaných **873 657 dokumentov (68,3%)**.

Takmer celý knižničný fond má spracovaný Staromestská knižnica (99,7%), MK Vrakuňa (99,5%), MK Petržalka (96,9%), Knižnica Ružinov (93,1%), a Knižnica BA Nové Mesto (90,6%).

Mestská knižnica má spracovaných 56% knižničného fondu, MK Lamač 55,3% a MK Podunajské Biskupice 18,5%.

Ostatné knižnice fond automatizovane nespracovávajú.

Prepočty:

Na 1 čitateľa verejných knižníc pripadalo z celého knižničného fondu 33 kn.j.

Na 1 obyvateľa Bratislavy¹ pripadali z celého knižničného fondu 3 kn.j.

Obrat knižničného fondu BVK v roku 2006

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
1,14	1,62	1,25	1,15	0,57	0,95	0,45	0,48	1,45

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
-	0,85	0,10	1,03	0,11	1,34	0,04	0,11	0,07

Priemerný obrat knižničného fondu všetkých verejných knižníc v roku 2006 bol 1,09 kn.j. Najvyšší obrat KF mala Staromestská knižnica (až 1,62 kn.j.), najnižší MK Jarovce (0,07 kn.j.)

Počet zakúpených knižničných jednotiek v roku 2006 pripadajúcich na 1 čitateľa BVK

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
0,3	0,6	0,4	0,9	0,1	0,9	0,5	0,3	0,5

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
-	1,2	0,03	0,5	0,2	0,6	1,9	0,3	0,9

Priemerný ročný prírastok (kúpa i dar) na 1 registrovaného čitateľa predstavoval v BVK 0,6 kn.j. (rovnako ako v roku 2005).

Najvyšší ročný prírastok na 1 čitateľa mala MK Jarovce (1,9 kn.j.), najnižší MK Podunajské Biskupice (0,1 kn.j.).

¹ Počet obyvateľov Bratislavy podľa ŠÚ SR k 30.9.2006: 425 855

Finančné prostriedky určené na nákup knižničného fondu v roku 2006 v jednotlivých verejných knižniciach (v Sk)

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
809 557	929 186	468 410	177 293	20 030	750 000	60 980	19 990	131 324

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
-	89 914	2 126	70 604	3 153	1 122 876	15 491	5 130	10 192

Finančné prostriedky určené na nákup knižničného fondu v roku 2006 pripadajúce na 1 čitateľa v jednotlivých verejných knižniciach (v Sk)

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
84,30	181,60	82,50	172,30	15,00	177,90	95,30	87,70	84,60

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
-	199,80	12,10	113,00	42,60	141,40	387,30	48,40	196

Z finančných prostriedkov 4 686 256,- Sk, ktoré boli určené na nákup knižničného fondu vo verejných knižniciach, pripadalo priemerne na 1 čitateľa 120,60 Sk (oproti minulému roku o 27,60 Sk viac) a na 1 obyvateľa 11,- Sk (o 1,-Sk viac).

3. VÝPOŽIČKY A SLUŽBY

Výpožičky

Počet výpožičiek verejných knižníc v Bratislave v rokoch 2002 – 2006

ROK	VÝPOŽIČKY KNIŽNÍC
2002	2 374 495
2003	2 429 941
2004	2 410 206
2005	2 201 282
2006	1 903 572

Pokles výpožičiek v roku 2006 je odrazom situácie po zrušení pobočiek v Knižnici BA Nové Mesto, po obmedzení výpožičného času v Knižnici Ružinov, vplyv na výpožičky malo i zatvorenie knižníc v dôsledku sťahovania, rekonštrukcií či čerpania dovolení, ako aj čoraz výraznejšie využívanie informačných technológií v celej spoločnosti.

V roku 2006 pracovníci verejných knižníc v Bratislave zrealizovali **1 903 572 výpožičiek** (o 297 710 menej ako v roku 2005).

Najviac výpožičiek sa zrealizovalo v týchto knižniciach: Mestská knižnica (406 580), MK Petržalka (389 938), Knižnica Ružinov (364 932), Staromestská knižnica (361 496) a Knižnica Bratislava Nové Mesto (181 389). Ďalšie knižnice registrovali výpožičky v rozmedzí od 51 900 (MK Karlova Ves) po 370 (MK Jarovce).

- Z celkového počtu výpožičiek bolo:
- **258 514** výpožičiek odbornej literatúry (136,6%) a **780 845** výpožičiek krásnej literatúry (41,0%) pre dospelých
  - **87 451** výpožičiek odbornej literatúry (4,6%) a **268 512** výpožičiek krásnej literatúry (14,1%) pre deti
  - **508 250** výpožičiek periodík (26,7%)

Z celkového počtu bolo 79,3% absenčných a 20,7% prezenčných výpožičiek.

Z celkového počtu výpožičiek predstavovali špeciálne dokumenty v počte **69 877 kn.j.** 3,7% (vlastní ich Mestská knižnica, Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, MK P. Biskupice a Knižnica Bratislava Nové Mesto), z toho bolo 63 315 audiovizuálnych a 390 elektronických dokumentov.

Služby v sobotu poskytovala MK Petržalka na Vavilovovej 24.

Medziknižničné výpožičné služby

V roku 2006 bratislavské verejné knižnice medziknižničnú výpožičnú službu neposkytovali.

Poskytnuté evidované bibliografické a faktografické informácie

V roku 2006 poskytli bratislavské verejné knižnice **9 423** evidovaných bibliografických a faktografických informácií. V porovnaní s minulým rokom je to o 995 informácií menej.

Staromestská knižnica v spolupráci s Miestnym úradom Bratislava – Staré Mesto pokračovala v realizácii projektu Pamäť Starého Mesta – sledovanie ohlasu na aktivity v mestskej časti Bratislava Staré Mesto na stránkach dennej tlače a regionálnych periodík.

Počet vypracovaných bibliografií a rešerší

Mestská knižnica v Bratislave vydala dva a Knižnica Bratislava Nové Mesto dvadsaťštyri bibliografických letákov.

Počet študovní a čítární

Verejné knižnice v Bratislave majú spolu **66 študovní a čítární**, resp. čítarenských kútikov, v ktorých je **536 miest na sedenie**. Počet študovní v porovnaní s rokom 2005 vzrástol o 14, počet miest v nich o 58. Na zvýšení počtu študovní sa podieľa MK Petržalka (čítarenské kútiky vo všetkých pobočkách), MK Vrakuňa, Knižnica BA Nové Mesto, MK Rača a MK Devínska Nová Ves.

Celková plocha knižníc, priestory pre používateľov

Celková plocha fungujúcich knižníc predstavuje **12 927,180 m²** (o 484,82 m² menej ako v roku 2005), z toho 8 359,160 m² bolo určených pre používateľov (o 391,84m² menej), čo predstavuje 64,7% celkovej plochy knižníc. Na zredukovaní plochy sa podieľa stagnujúca MK Dúbravka a redukcia plochy v Knižnici BA Nové Mesto. V MK Podunajské Biskupice sa celková plocha knižnice zväčšila o 6 m², priestory pre používateľov sa zmenšili o 7 m².

Prepočty

Počet výpožičiek v jednotlivých bratislavských verejných knižniciach pripadajúcich na 1 čitateľa v roku 2006

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
42,4	70,6	64,3	30,1	35,2	43,0	29,7	35,7	33,4

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
-	38,5	6,4	32,4	21,4	49,1	9,3	9,9	9,6

Na 1 čitateľa bratislavských verejných knižníc pripadalo priemerne 49 výpožičiek (o 1 výpožičku menej ako v roku 2005). Najviac výpožičiek na 1 čitateľa mala v roku 2006 Staromestská knižnica (70,6), najmenej MK Devín (6,4).

Na 1 obyvateľa Bratislavy pripadalo 4,5 výpožičiek (o 0,7 menej ako minulý rok).

4. POUŽÍVATELIA

Počet používateľov verejných knižníc v Bratislave v rokoch 2002 - 2006

ROK	POČET POUŽÍVATEĽOV
2002	46 685
2003	47 434
2004	46 857
2005	44 034
2006	38 862

V roku 2006 bolo v bratislavských verejných knižniciach zaregistrovaných **38 862 používateľov** (o 5 172 menej ako v minulom roku), z nich bolo **10 428 detí do 15 rokov (26,8%)**, o 1 083 menej ako v roku 2005. Na počet čitateľov mal aj v roku 2006 vplyv rozvoj informačných technológií, rýchle získavanie informácií z internetu, u niektorých knižníc znížili počet čitateľov zatvorené pracoviská (revízie fondu, sťahovanie, rekonštrukcie, dovolenky a pod.).

Percento detí do 15 rokov z celkového počtu registrovaných používateľov v BVK v roku 2006

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
12,4%	29,7%	28,6%	36,4%	40,5%	25,6%	36,9%	52,6%	46,7%

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
-	30,9%	49,7%	35,8%	52,7%	30,4%	35,0%	66,0%	57,7%

Návštevnosť knižníc

Návštevnosť verejných knižníc v Bratislave v rokoch 2002 - 2006

ROK	NÁVŠTEVNOSŤ KNIŽNÍC
2002	516 234
2003	534 306
2004	526 474
2005	484 816
2006	467 293

V súvislosti s poklesom počtu používateľov sa v roku 2006 znížila návštevnosť knižníc na **467 293 návštev** za rok (o 17 523 menej ako v roku 2005).

Prepočty

Počet návštev pripadajúcich na 1 používateľa BVK v roku 2006

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
12,5	14,9	11,8	8,9	10,2	9,7	7,4	8,2	9,8

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
-	8,2	1,5	14,8	6,1	13,0	5,4	6,6	5,2

Na 1 používateľa BVK pripadalo priemerne 12 návštev.

Najvyššiu návštevnosť na 1 používateľa vykazuje Staromestská knižnica (takmer 15 návštev), najnižšiu MK Devín (1,5).

Počet výpožičiek pripadajúcich na 1 návštevníka BVK v roku 2006

Mestská knižnica	Staromestská knižnica	Knižnica Ružinov	MK Vrakuňa	MK Pod. Biskupice	Knižnica Nové Mesto	MK Rača	MK Vajnory	MK Karlova Ves
3,4	4,7	5,4	3,4	3,4	4,4	4,0	4,4	3,4

MK Dúbravka	MK Lamač	MK Devín	MK Devínska N. Ves	MK Záhorská Bystrica	MK Petržalka	MK Jarovce	MK Rusovce	MK Čunovo
-	4,7	4,4	2,2	3,5	3,8	1,7	1,5	1,8

Na 1 návštevníka BVK pripadali priemerne 4 výpožičky.

Najviac výpožičiek na 1 návštevníka pripadalo v Knižnici Ružinov (5,4), najmenej v MK Rusovce (1,5).

5. ĎALŠIE ČINNOSTI

Podujatia

Bratislavské verejné knižnice v roku 2006 pripravili pre svojich čitateľov i verejnosť **970 vzdelávacích a kultúrnych podujatí** (o 29 viac ako v minulom roku), z nich bolo **331** venovaných informačnej výchove. Na podujatiach sa zúčastnilo **27 113 návštevníkov** (o 2 843 viac ako v roku 2005).

Knižnice organizovali podujatia s voľným vstupom pre vlastných čitateľov i verejnosť. V podujatiach prevládali prezentácie nových kníh, besedy, informačné výchovy a exkurzie, literárno – hudobné pásma, súťaže, slávnostné zápisy, rozprávkové popoludnia a pod. Viaceré knižnice sa svojimi podujatiami zapojili do Týždňa slovenských knižníc konaného pod záštitou SAK od 27.3. 2006 do 2.4. 2006.

Mestská knižnica v Bratislave pripravila viacero podujatí, z nich medzi najzaujímavejšie patril Deň otvorených dverí od 10,00 do 20,00 hod. na všetkých pracoviskách knižnice v rámci 3. ročníka projektu Bratislava pre všetkých – dni otvorených dverí samosprávy hlavného mesta. V popoludňajšom kultúrnom programe si získala sympatie verejnosti Ukážka výcviku vodiacich psov i Bratislavský maratón poézie či výstava Pocta Albínovi Brunovskému. Do súťaže pre deti i dospelých pod názvom Bratislava – mesto, ktoré číta sa zapojili aj čitatelia Staromestskej knižnice, Knižnice Ružinov a Knižnice BA Nové Mesto.

Pokračovalo sa aj v realizácii projektu Čítajme spolu, ktorý je zameraný na integráciu zrakovo postihnutých detí medzi zdravých rovesníkov. V roku 2006 sa pripravilo 5 podujatí z tohto cyklu.

Zaujímavý projekt Konta Orange, do ktorého sa zapojila aj Mestská knižnica, sa v roku 2006 realizoval pod názvom Ja – Ty – My: Slovo – obraz – svet (tvorivé dielne pre zdravých a zrakovo postihnutých dospelých, ktorých časť prác je vystavená vo vestibule Mestskej knižnice na Klariskej 16).

Projekt Priestor pre mladých umožnil mladým autorom a umelcom vystúpiť pred verejnosťou a predstaviť svoju tvorbu. Literárne revy Dada Nagya priblížili pohľady nielen na literárne novinky, ale i na jeho vlastné obľúbené knihy.

V rámci odborných podujatí pre knižnice v Bratislave i Bratislavskom kraji pripravila Mestská knižnica metodickú inštruktáž o vyplňovaní tlačív Ročných výkazov o knižnici za rok 2005, výklad zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a seminár Softvérová podpora miestnych knižníc v Bratislave a v Bratislavskom kraji. Na pôde MsK sa konalo aj výročné zasadnutie KP Spolku slovenských knihovníkov BA kraja.

Staromestská knižnica pokračovala v súťaži Čítam, čítaš, čítame i v projekte Deti čítajú deťom, ktorý bol určený pre deti Špeciálnej základnej školy pre telesne postihnutých. Zapojili sa do celoslovenskej súťaže Čítame s Osmijankom, pripravili posedenie s kultúrnym programom a besedu s herečkou a astrologičkou Vilmou Jamnickou pre obyvateľov Domova dôchodcov na Podjavorinskej ul., v spolupráci s Goetheho inštitútom zrealizovali výstavu kníh Nemecký komiks a v spolupráci so ZŠI pre slabozrakých a nevidiacich výstavu výtvarných prác žiakov Vidiš to čo ja?.

Knižnica Ružinov okrem prezentácií nových kníh, súťažných popoludní a výstav pripravila známu Noc v knižnici s H.CH. Andersenom – Krajina zázrakov, ktorej sa zúčastnili aj najlepší čitatelia iných mestských častí.

MK Vrakuňa pokračovala v tradícii odmeňovania Najaktívnejšieho čitateľa roku 2006.

MK Podunajské Biskupice pripravila hodiny informačnej výchovy pre deti ZŠ a MŠ.

Knižnica BA Nové Mesto realizovala besedy, prednášky literárno – hudobných pásiem, súťaže, prezentácie nových kníh. Pre mladých žurnalistov pripravili stretnutie redakčných rád školských časopisov základných škôl mestskej časti, súťaž o najkrajší školský časopis, v spolupráci s nadáciou Pre naše deti uskutočnili súťaž mladých literárnych tvorcov.

MK Rača pripravila exkurzie, čitateľskú súťaž pre deti o cenu Mateja Hrebendu pri príležitosti 210. výročia jeho narodenia, vyhodnotili súťaž o svojho Najaktívnejšieho čitateľa.

MK Vajnory zrealizovala 3 exkurzie pre žiakov základných škôl.

MK Karlova Ves pripravila 3 besedy a 13 hodín informačnej výchovy pre deti a mládež.

MK Lamač podujatia bližšie nešpecifikovala.

MK Devínska Nová Ves pokračovala v cykle podujatí v rámci Marca – mesiaca kníh pod názvom Región, v ktorom žijem. Zástupkyne vydavateľstva Buvik predstavili deťom projekt Čítajme s Osmijankom, uskutočnila sa beseda s historikom J. Klačkom, vyhodnotila sa súťaž Moje záľuby a možnosť ich využitia v Devínskej Novej Vsi, a prezentovala sa nová kniha R. Brata O malom obrovi. Z ďalších podujatí vynikol celoročný projekt pre štvrtákov ZŠ pod názvom Stretnutie v študovni o možnosti využitia interiéru a služieb knižnice pre splnenie výchovno – vzdelávacích cieľov literárneho učiva časovo – tematického plánu v 4. ročníku. Do literárnej súťaže Moja prázdninová kniha sa zapojilo 110 žiakov ZŠ. V predvianočnom čase pripravili podujatie s názvom Vôňa Vianoc spojené s ukázkami zdobenia vianočných medovníkov.

MK Petržalka pripravovala v priebehu roka kultúrno - výchovné, vzdelávacie a spoločenské podujatia, z nich najviac vynikli 4 celoknižničné podujatia: 17. ročník autorskej literárnej súťaže Petržalské súzvučky Ferka Urbánka, ktorého sa zúčastnilo 231 autorov a 570 súťažných prác, Život našimi očami – novinári pre tretie tisícročie (súťaž školských časopisov), Prvýkrát do školy – prvýkrát do knižnice (podujatia pre žiakov prvých ročníkov ZŠ so zaujímavým programom a slávnostným zápisom do knižnice), Mikuláš v knižnici (tradičné predvianočné podujatie pre deti).

MK Jarovce a MK Čunovo pripravili pre deti exkurzie a besiedky.

Porady

V knižniciach sa zrealizovalo 67 gremiálnych, operatívnych a pracovných porád.

Edičná činnosť

Knižnice spolu vydali 31 odborných knižničných materiálov.

6. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

V roku 2006 vlastnili bratislavské verejné knižnice **13 serverov** (pribudol 1) a **178 osobných počítačov** (pribudlo 30 PC), z ktorých bolo 142 pripojených na internet (79,8%). Používateľom bolo prístupných 62 PC, z toho 38 s pripojením na internet.

Internetové služby

V roku 2006 poskytovalo internetové služby verejnosti **8 knižníc na 38 PC** (Mestská knižnica na 16 PC, Staromestská knižnica na 8 PC, Knižnica Ružinov na 5 PC, Knižnica Bratislava Nové Mesto na 2 PC, MK Rača na 1 PC, MK Karlova Ves na 3 PC, MK Lamač na 2 PC a MK Petržalka na 1 PC). Napr. v Staromestskej knižnici využilo tieto služby 371 používateľov, v Mestskej knižnici 8 399, v MK Lamač 710.

V rámci BVK len MK Petržalka vlastní 12 báz dát licencovaných internetových prameňov.

Www – stránky

50% bratislavských verejných knižníc má webovú stránku – či už vlastnú alebo v rámci svojho zriaďovateľa:

- Mestská knižnica v Bratislave: www.mestskakniznica.sk
- Staromestská knižnica: www.starlib.sk
- Knižnica Ružinov: www.kniznica-ruzinov.biz
- MK Podunajské Biskupice: <http://www.ceit.sk/webisnt/kniznica.htm>
- Knižnica Bratislava Nové Mesto: www.kbnm.sk
- MK Karlova Ves: <http://www.karlovaves.sk/index.php?secID=10f>
- MK Lamač: <http://www.lamac.sk/kultura/kniznica.asp>
- MK Devínska Nová Ves: http://www.devinskanovaves.sk/buxus/generate_page.php?page_id=1398
- MK Petržalka: http://www.petrzalka.sk/buxus/generate_page.php?page_id=515

Knižnično – informačné systémy používané vo verejných knižniciach v Bratislave v roku 2006

- **Mestská knižnica v Bratislave:** **DAWINCI** (firma Svop), aut. spracovávanie KF
- **Staromestská knižnica:** LIBRIS, od 18. decembra 2006 **DAIMON** (firma Sefira), aut. spracovávanie KF a automatizované výpožičky na Blumentálskej 10/a a pobočkách Panenská 1, Záhrebská 8

- **Knižnica Ružinov** (spracováva KF aj pre MK Vrakuňa): **RAPID LIBRARY** (firma Cosmotron Systems), aut. spracovávanie KF, v 2. polroku 2006 skúšobná a postupne i rutinná prevádzka automatizovaných výpožičiek na Tomášikovej 25
- **MK Podunajské Biskupice: PROFLIB** (firma CEIT), aut. spracovávanie KF
- **Knižnica BA Nové Mesto: DAWINCI** (firma Svop), aut. spracovávanie KF a automatizované výpožičky na Pionierskej 12 i na pobočke Stromová 18
- **MK Lamač: CLAVIUS** (firma LANius), aut. spracovávanie KF
- **MK Petržalka: CLAVIUS** (firma LANius), aut. spracovávanie KF a automatizované výpožičky na všetkých pobočkách

7. ZAMESTNANCI A HOSPODÁRENIE

Zamestnanci BVK

V roku 2006 pracovalo v BVK **173,570 zamestnancov** (prepočítaný stav), z nich bolo 159,570 žien (91,9% všetkých zamestnancov). V osemnástich verejných knižniciach pracovalo 14 mužov.

Knihovnícke činnosti vykonávalo 135,370 zamestnancov, z toho 128, 370 žien.

V knižniciach pracovalo 26 pracovníkov s vysokoškolským vzdelaním (15% všetkých zamestnancov), z nich 23 žien.

Hospodárenie BVK

V roku 2006 predstavovali výnosy/ príjmy našich knižníc čiastku **62 660 730,- Sk**.

Knižnice získali **od zriaďovateľov** (z rozpočtu obce) **57 290 491,- Sk**, čo je o 1 985 509,-Sk menej ako v roku 2005.

Vlastné **tržby** knižníc predstavovali **4 609 063,- Sk** (o 46 937,- Sk menej ako v minulom roku), z nich 3 156 797,- Sk tvorili poplatky za knižničné činnosti (zápisné, pokuty, xerox a pod.)

Poplatky za registráciu čitateľa

Mestská knižnica v Bratislave bezplatne registruje deti do 15 rokov a používateľov oddelenia pre nevidiacich a slabozrakých. Dôchodcovia a zdravotne postihnutí platia 50,00 Sk, študenti 70,00 Sk a dospelí čitatelia 90,00 Sk na kalendárny rok.

V mestských knižniciach sa poplatky za registráciu čitateľa pohybovali vo výške:

Deti do 15 rokov: 30,00 – 50,00 Sk

Dospelí: 80,00 – 100,00 Sk

Ostatní (študenti a dôchodcovia): 50,00 – 80,00 Sk

Z obecných knižníc s PZ bezplatne registruje deti do 15 rokov Miestna knižnica Karlova Ves, inak zápisné pre deti predstavuje cca 20,00 Sk na rok, pre dospelých 50,00 – 80,00 Sk, pre dôchodcov 40,00 Sk.

V obecných knižniciach s NZ je zápisné pre deti do 15 rokov najnižšie: 10,00 – 20,00 Sk, pre dospelých 20,00 – 30,00 Sk.

Prostredníctvom **grantov a darov** získali knižnice **761 176,- Sk**, z toho zo štátneho rozpočtu pochádzalo **613 841,- Sk**.

Náklady na hlavnú činnosť predstavovali 62 291 805,-Sk (o 2 050 195,- Sk nižšie ako v minulom roku). O 273 975,-Sk poklesli aj náklady na **mzdy pracovníkov**, celkovo tvorili len **29 980 025,-Sk**, z toho mzdy pre ženy predstavovali 27 765 128,-Sk. Okrem MK Dúbravka chýbajú mzdy za MK Čunovo a MK Jarovce, kde sú pracovníčky vyplácané z prostriedkov miestnej samosprávy a mzdy nemôžu vykázat.

Priemerná mesačná mzda zamestnanca v BVK sa v roku 2006 pohybovala vo výške **14 394,- Sk** (v porovnaní s rokom 2005 sa zvýšila o 738,- Sk). Priemerná mesačná mzda žien bola 14 500,- Sk (vyššia o 1 050,-Sk), priemerná mesačná mzda mužov sa pohybovala vo výške 13 184,-Sk.

Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky knižníc dosiahli výšku 803 694,- Sk.

Z nich sa použilo na výstavbu a rekonštrukciu 7 871,-Sk, na automatizáciu 437 203,-Sk a ostatné kapitálové výdavky tvorili 358 620,-Sk.

ZÁVEROM

Verejné knižnice v Bratislave svojou funkciou a budovaním univerzálneho knižničného fondu dokážu okrem pokrývania odborných požiadaviek používateľov zmysluplne vyplňať voľný čas detí, mládeže a dospelých. Voľným výberom knižničného fondu, okamžitým poskytovaním knižničných služieb a prístupnosťou všetkým vekovým i profesným kategóriám používateľov sa zaraďujú medzi dôležité informačné inštitúcie spoločnosti. Ako také by potrebovali viac finančných prostriedkov na kvalitné a dostatočné dopĺňovanie knižničného fondu, na poskytovanie širšieho rozsahu služieb i na rozvinutie informačných technológií a automatizácie – dôležitú oblasť, ktorá sa stáva nevyhnutnou súčasťou bežného života. Z osemnástich verejných knižníc v Bratislave zatiaľ len 8 automatizovane spracováva knižničný fond (a poskytuje internet pre verejnosť), pričom automatizované výpožičky komplexne v celej knižnici má len jedna. Lepšie finančné ohodnotenie odborných pracovníkov i pracovníkov služieb vo verejných knižniciach by vytvorilo cestu pre obsadenie pracovných miest kvalifikovanými kádrami, ktoré by knižnice veľmi potrebovali.